

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 8 Din 11.01.2022

Dosar nr.: 557/2021

Petiția nr.: 5017/02.07.2021

Petentă: Fundația Szekler Monitor

Reclamat:

Obiect: postări pe pagina de socializare Facebook, prin se care facilitează exprimarea unor mesaje/comentarii discriminatorii, degradante la adresa comunității maghiare din România și hărțuitoare la adresa Fundației Szekler Monitor

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

Fundația Szekler Monitor, cu sediul în municipiul Gheorgheni, Piața Libertății nr. 22, jud. Harghita; adresa de e-mail: szekler.monitor@sic.hu

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 5017/10.08.2021 a fost citată petenta, iar prin adresa înregistrată sub nr. 6025/10.08.2021 a fost citată partea reclamată pentru termenul de audiere stabilit de către Consiliu la data de 07.09.2021, ora 11.00, ședința de audiere desfășurându-se online pe aplicația Zoom, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2. Citațiile au fost transmise cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței. Citațiile au fost de asemenea transmise părților prin e-mail, existând la dosar dovada transmiterii.

5. Procedură legal îndeplinită.

6. La termenul de audieri părțile au fost absente.

7. Prin adresa înregistrată sub nr. 7825/18.10.2022 partea reclamată a depus un punct de vedere (care a fost transmis petentului prin adresa nr. 7932/21.10.2021).

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 7932/21.10.2021 s-a comunicat părților posibilitatea de a formula concluzii scrise raportat la aspectele invocate pe parcursul soluționării petiției.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 8411/08.11.2021 petentul a depus concluzii scrise.

10. Partea reclamată a depus concluzii scrise.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei Fundația Szekler Monitor

11. Prin petiția înregistrată sub nr. 5017/02.07.2021, petenta susține că M.S.T. a avut un comportament activ prin care a comis contravenția de hărțuire și victimizare a petentei în contextul în care petenta a depus la CNCD în luna martie 2021 o sesizare împotriva persoanei reclamate, sesizare prin care a reclamat atitudinea acestuia față de comunitatea maghiară din România (sesizare nesoluționată încă).

12. Petenta susține că, după ce petiția sus-menționată a fost trimisă părții reclamate pentru a formula un punct de vedere, persoana reclamată a postat pe una din paginile sale Facebook, ca o reacție adversă la reclamația împotriva sa, două texte lungi prin care deplânge faptul că a fost reclamat, afirmând că amenziile pe care le-a primit sau le va primi în viitor nu îl vor opri să continue aceași activitate pentru care a fost sancționat, precizând că amenziile sunt neîntemeiate; de asemenea, partea reclamată atacă CNCD ca fiind în slujba inamicilor românilor, bagatelizează și răstălmăcește faptele pentru care a fost sancționat și solicită ajutor financiar de la susținătorii săi pentru a putea continua activitatea despre care CNCD a constatat că aduce un deserviciu păcii interetnice.

13. În continuare petenta susține că prin cele două postări partea reclamată instigă împotriva Fundației Szekler Monitor, ambele postări înregistrând peste 1000 de reacții, peste 900 de aprecieri, peste 90 de comentarii, aprox 500 de distribuiri.

14. Petenta susține că prima postare a strâns în doar doar trei zile un număr de 129 de comentarii, o parte dintre ele (marcate în anexe) fiind discriminative și denigratoare la adresa Fundației Szekler Monitor, a CNCD, respectiv a maghiarilor și a simbolurilor lor.

16. Petenta susține că, prin postările sus-menționate și comentariile aferente, maghiarii, CNCD, respectiv Fundația Szekler Monitor sunt jigniți, fiind catalogați în fel și chip.

17. Petenta susține că acuzațiile conform căreia reprezentanții Fundației Szekler Monitor ar fi partinitori sau chiar antiromâni ating în mod evident dreptul acestora la demnitate, pe motiv că activează în domeniul apărării drepturilor minorităților și pentru că au încercat să determine persoana reclamată să renunțe la a discrimina comunitatea maghiară din România.

18. Petenta susține că motivul postărilor reclamate îl constituie faptul că Fundația Szekler Monitor l-a reclamat anterior pe M. S. T. la CNCD, iar acesta a fost sancționat, publicarea acestor postări reprezentând o reacție adversă a persoanei reclamate.

19. În final petenta solicită CNCD sancționarea lui M. S. T. pentru încălcarea prevederilor art. 2 alin. (4), alin. (5) și alin. (7) din O.G. nr. 137/2000 și obligarea acestuia la publicarea în mass media a hotărârii adoptate.

20. Partea reclamată precizează că în trecut a solicitat ca CNCD să dispună în sarcina lui M. S. T. să publice în mass-media hotărârea adoptată, dar nu s-a dat curs solicitării sale, ceea ce a oferit reclamatului posibilitatea să prezinte în mod distorsionat și partizan (practic mincinos) cazurile în care a fost reclamat (și chiar sancționat), atrăgând astfel simpatia cititorilor, iar ca o consecință aceștia blamează CNCD pe nedrept.

21. Prin adresa înregistrată sub nr. 8411/08.11.2021, petenta a depus concluzii scrise. Petenta susține că contravenția de la art. 2 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000 trebuie interpretată cumulativ cu cele ale art. 2 alin. (1), iar raționamentul precum că discriminarea se poate comite numai împotriva unor persoane fizice este în mod evident greșit pentru că nu există nici o prevedere legală în acest sens. Petenta susține că cele două alineate de la art. 2 se referă la două contravenții distincte, cu definiții distincte, care nu au nici o legătură directă între ele, fiecare se poate comite separat de celălalt, iar O.G. nr. 137/2000 prevede sancțiuni pentru fiecare dintre ele. Petenta susține că la alin. (4) O.G. nr. 137/2000 este prevăzut faptul că respectiva contravenție se poate comite și împotriva unui "grup de persoane", ori o persoană juridică este în mod evident un grup (determinat, definit concret în actul ei constitutiv) de persoane. Petenta susține că aceeași susținere este neîntemeiată și în privința contravenției de la art. 2 alin. (5) – „hărțuire”.

22. Petenta susține că în privința la contravenției de la art. 2 alin. (7) – „victimizare” situația este și mai clară, pentru că pe de o parte aceasta are iarăși o definiție clară (care se potrivește exact faptei persoanei reclamate, care în mod evident deplânge faptul că fost reclamat la CNCD), iar pe de altă parte nu se poate susține că nu ar putea fi comisă împotriva unei persoane juridice având în vedere că: ordonanța prevede că și persoane juridice au dreptul de a sesiza CNCD, Fundația Szekler Monitor a sesizat anterior CNCD cu privire la unele fapte comise de către persoana reclamată din acest dosar, postarea reclamată în acest dosar a venit ca o reacție adversă la sesizarea anterioară.

Sușinerile părții reclamate M. S. T.

23. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 7825/18.10.2022, partea reclamată susține că nu a adus jigniri și nici nu am discriminat etnia maghiară, ci a adus critici, conform libertății de opinie garantată de Constituția României, anumitor politicieni, partide, proiecte de lege, precum și fata de anumite atitudini ale unor reprezentanți ai comunității maghiare sau ale diferitelor instituții.

24. Partea reclamată susține că criticile sale nu au la baza lor apartenența la o anumită etnie, ci au ca fundament încălcarea legilor statutului român prin aceste atitudini și de către anumiți politicieni, primari etc.

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil/ jurisprudența

25. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

- **art.1 alin. (3):** „România este stat de drept, democratic și social în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

- **art. 4 alin. (2):** „România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială. ”
- **art. 30 alin. (1) - Libertatea de exprimare:** „Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. (2) Cenzura de orice fel este interzisă.”
- **art. 30 alin. (6):** „Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine. (7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri. (8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictelor de presă se stabilesc prin lege.”

O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată

- **art. 2 alin (1):** „În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”
- **art. 2 alin. (8):** „Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație.”
- **art. 2 alin. (4):** “Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.
- **art. 2 alin. (5):** “Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”
- **art. 2 alin. (7):** “Constituie victimizare și se sancționează contravențional conform prezentei ordonanțe orice tratament advers, venit ca reacție la o plângere sau acțiune în justiție cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării.”
- **art. 15:** „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale

- **art. 10 - Libertatea de exprimare:** „Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare. (2) Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”
- **art. 14 - Interzicerea discriminării:** “Exercițarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Protocolul nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului

- **art. 1 - Interzicerea generală a discriminării:** “1. Exercițarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nicio discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

V. Principiile de analiză

26. Potrivit art. 2 alin.1 din O.G.137/2000 republicată, pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile;
- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege.

27. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.”

28. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie criteriul interzis de legiuitorul național prin art. 2 alin 1, textul de lege prezentând sub forma unei enumerări cu caracter determinat criteriul de „rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată”; caracterul neexhaustiv al

enumerării este dat de însăși sintagma „sau orice alt criteriu” alăturată criteriilor exprese, sintagmă care oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, dar care este materializat ca fapt determinant în săvârșirea unei fapte de discriminare.

29. Discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratament diferențiat) și impun a analiza un criteriu interzis invocat de petent, care constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

30. De asemenea, o faptă poate fi considerată faptă de discriminare dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

31. Prin raportare la art. 15 din O.G. nr. 137/2000, se analizează dacă fapta sesizată constituie un comportament manifestat în public care vizează atingerea demnității ori/și crearea unei atmosfere de intimidare, ostilă, degradantă, ofensatoare, îndreptată împotriva unei persoane din cauza unei caracteristici personale (criteriu de discriminare). Dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane.

32. Hărțuirea reprezintă o formă de discriminare, introdusă de legiuitorul român în procesul de transpunere a prevederilor *Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000* și a prevederilor *Directivei Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L303 din 2 decembrie 2000*.

33. În materia legislației nediscriminare, astfel cum este transpus aquis-ul communautaire, pentru a ne găsi în situația unei fapte de hărțuire este necesară întrunirea cumulativă a elementelor constitutive acesteia.

Astfel, **hărțuirea** reprezintă:

- ✓ manifestarea oricărui comportament,
- ✓ pe baza unuia dintre criteriile prevăzute de lege,
- ✓ care „duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”.

Sintagma „orice comportament” denotă intenția legiuitorului de a cuprinde o arie largă de comportamente, și nu una restrictivă, ceea ce permite reținerea unor calificări diferite în practică, și care pot să varieze de la caz la caz, circumscrise sub forma unor afirmații exprimate prin cuvinte, verbal sau în scris, gesturi, acte sau fapte etc. Acest element constitutiv al hărțuirii permite reținerea acelor comportamente care, chiar dacă nu au fost săvârșite cu intenție, produc efectul de realizare al unui cadru definit ca „*intimidant, ostil, degradant ori ofensiv*”.

34. ¹ Interpretarea noțiunii de „hărțuire” poate fi găsită în jurisprudența Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene (TFP)², responsabil pentru soluționarea litigiilor care implică funcția publică a Uniunii Europene în primă instanță. TFP a explicat că, **pentru ca un comportament să fie considerat hărțuire, acesta trebuie să fie perceput ca excesiv și criticabil pentru un observator rezonabil de sensibilitate normală aflat într-o situație identică.** De asemenea, referindu-se la definiția „hărțuirii” prevăzută în Directiva privind egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă (2000/78/CE), TFP a subliniat că din condiția „are ca obiectiv sau ca efect lezarea demnității unei persoane” rezultă că hărțuitorul nu trebuie să aibă intenția de a discredita victima sau de a afecta în mod deliberat condițiile de muncă ale acesteia. Este suficient ca astfel de comportamente condamnabile, cu condiția să fie comise intenționat, să fi dus în mod obiectiv la astfel de consecințe. (...) În conformitate cu definiția hărțuirii, nu este nevoie de un termen de comparație pentru a demonstra un astfel de comportament. Acest lucru reflectă, în esență, faptul că hărțuirea este greșită din cauza formei pe care o îmbracă (abuz verbal, nonverbal, fizic) și a efectului potențial pe care l-ar putea avea (încălcarea demnității umane). (pag. 72)”

35. Victimizarea, asemănător hărțuirii, reprezintă o formă de discriminare, introdusă de legiuitorul român în procesul de transpunere a prevederilor Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000, și prevederile Directivei Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L303 din 2 decembrie 2000.

36. Astfel se poate considera victimizare:

- existența unei *plângeri sau acțiuni în justiție cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării;*

- orice *tratament advers* venit ca o reacție la demersul victimei.

37. Raportat la prevederile art. 2 alin.7 din O.G. nr.137/2000, republicată, fapta de victimizare se circumstanțiază într-un tratament advers care poate îmbrăca diferite forme. Formularea textului cuprinde sintagma „*tratament advers*” aplicat unei persoane, însă textul art. 2 alin. 7 nu definește expresis verbis tratamentul advers. Sintagma „*orice tratament*” denotă intenția legiuitorului de a cuprinde o arie largă de comportamente, și nu una restrictivă, ceea ce permite reținerea unor calificări diferite în practică, care să varieze de la caz la caz, circumscrise însă caracterului advers sau contrar. În acest sens trebuie luați în considerare mai mulți factori, împreună sau separat: contextul în care s-au produs faptele incriminate, durata „tratamentului” aplicat, efectele și consecințele sale asupra persoanei care le-a suferit etc. Mobilul sau cauza tratamentului advers este determinat de introducerea unei plângeri, sesizări sau acțiuni în justiție. Astfel, actul care determină săvârșirea faptei de victimizare este inițierea unei proceduri administrative sau judiciare, prin introducerea unei plângeri, respectiv prin formularea unei acțiuni în justiție, ceea ce

¹ Manual de drept european privind nediscriminarea, ediția 2018

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra_2018-handbook-non-discrimination-law-2018_ro.pdf

² Civil Service Tribunal a fost o instanță specializată din cadrul Curții de Justiție a Uniunii Europene. A fost înființată la 2 decembrie 2005. A încetat să mai existe la 1 septembrie 2016

presupune existența unei legături de cauzalitate în lipsa căreia nu se poate reține victimizarea. Inițierea procedurii administrative sau judiciare prin introducerea unei plângeri respectiv a unei acțiuni în justiție este condiționată de invocarea încălcării principiului tratamentului egal și al nediscriminării. Acest element constitutiv al victimizării presupune ca plângerea sau acțiunea în justiție care a determinat tratamentul advers să fi avut ca obiect încălcarea principiului egalității, respectiv al nediscriminării. Lipsa invocării principiului egalității și nediscriminării determină imposibilitatea reținerii faptei de victimizare. Manifestarea comportamentului contrar sau advers împotriva părții inițiatore, care se poate materializa fie într-o singură acțiune ulterioară sau mai multe acțiuni concomitente îndreptate împotriva acestuia, este determinată, în cazul victimizării, de invocarea prealabilă în cadrul procedurilor administrative sau judiciare a încălcării anterioare a principiului egalității și nediscriminării.

VI. Aplicarea principiilor la speță. Motivele de fapt și de drept.

38. În fapt, examinând conținutul petiției, Colegiul director reține că este chemat să se pronunțe cu privire la aspecte ce vizează un posibil comportament discriminatoriu individualizat de către petentă prin victimizarea, hărțuirea și discriminarea reprezentanților fundației petente prin două postări de pe rețeaua de socializare Facebook.

39. Astfel, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.) reține că este sesizat cu mai multe capete de cerere, după cum urmează:

1. victimizarea fundației petente și a reprezentanților acestora, prin două postări denigratoare de pe Facebook, postări intervenite ca urmare a reclamației anterioare făcută împotriva sa la CNCD de către fundația petentă;
2. hărțuirea fundației petente și a reprezentanților acestora, prin două postări de pe Facebook, postări prin care s-ar crea un cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv;
3. supunerea fundației petente și a reprezentanților acestora la un tratament degradant prin două postări pe pagina de socializare Facebook prin care se facilitează exprimarea unor mesaje/comentarii discriminatorii.

40. Textul primei postări este următorul:

„Steagul României se ridică în orice condiții! Din această cauză am un nou dosar (foto în comentarii) la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, instituție a statului român condusă de Astalos Csaba și aflată în subordinea Parlamentului.

Marea mea „vină” este că am pus steagul României între steagurile Ungariei arborate ilegal în centrul orașului Sfântu-Gheorghe pentru Ziua Ungariei, 15 martie, având în același timp îndrăzneala să și scriu despre asta, postând la vremea respectivă pe Fb fotografia pe care o vedeți în logica cenzurii CNCD, nu m-aș mira deloc să primesc a patra amendă și pentru acest lucru. Faptul că o fundație maghiară mă tot reclamă și dacă trec strada pe trecerea de pietoni, nu ar fi o problemă. Problema este că CNCD se autosesizează în multe dintre aceste plângeri, ba chiar mă și amendează, considerându-le întemeiate așadar. Problema reală este că toate aceste sancțiuni nu au nicio bază. Cine are răbdarea să-mi citească textele (găsiți mai multe pe site-ul mihaitirmoveanu.ro) sau să urmărească acțiunile organizate de Calea Neamului își dă seama cu ușurință că ele nici nu discriminează și nici nu incită la ură, afirmă în schimb - aceasta fiind de fapt chestiunea cea mai „gravă” - identitatea națională românească, contracarând în același timp agresiunile împotriva ei. Suntem pentru Libertatea de a fi român, pentru libertatea de a readuce „în cuget și simțiri” cultul eroilor, al sfinților, martirilor și luptătorilor acestui Pământ, considerând

că doar prin acest cult al celor urcați la Cer, se poate genera o conștiință națională merită a face față și stopa tăvălugul internaționalist, globalist, care distruge Națiunea Română, implicit statul național, sub toate aspectele, economice, religioase, sociale, educaționale, culturale.

(...) o conștiință națională merită a face față și stopa tăvălugul internaționalist, globalist, care distruge Națiunea Română, implicit statul național, sub toate aspectele, economice, religioase, sociale, educaționale, culturale. Pentru această luptă ce pune Libertatea noastră de români în prim plan se dau de fapt amenzi CNCD. Această instituție a cenzurii corectitudinii politice acționează ca o mască peste vocea oamenilor liberi, un căluș pus pe gura ce grăiește adevărul, un instrument al puterii politice ce se subordonează total intereselor străine din interiorul și exteriorul țării. Nu este întâmplător faptul că orice text șters de cenzura Fb., dacă este reclamat la CNCD, va fi sancționat de entitatea respectivă, raderea de pe Fb a unor articole și persoane, fiind un argument major de amendare pentru instituția condusă de Csaba Asztalos. Se recurge de asemenea și la o altă strategie, dacă articolul nu are nicio "cheie" prin care poate fi amendat, se invocă unele comentariile lăsate la el. Unii oameni își varsă pur și simplu revolta, dar nu din cauza modului în care este expusă o anumită acțiune ostilă României, ci chiar din cauza acelei acțiuni în sine, nu mai punem la socoteală conturile false ale trolilor care au fix această misiune de a "invoca" furci, topoare etc, tocmai pentru a alimenta baza sancțiunilor Fb și ale CNCD. Când la o postare există sute de comentarii, este o "misiune" imposibilă să le verifici pe toate. Mă întreb însă de ce algoritmi Fb. și echipa umană de analiză, cenzură, ce șterg conturi și postări, nu șterg și "furcile, topoarele" comentariilor? Oare nu tocmai pentru ca postările respective să poată fi sancționate, amendate? Aici este culmea ipocriziei și a strategiei acestor mecanisme de cenzură! Împotriva tuturor atacurilor, voi merge înainte, cu Dumnezeu înainte și împreună cu voi! Vă mulțumesc din adâncul inimii pentru sprijin, vă mulțumesc că suntem umăr lângă umăr în această luptă atât de grea, dar atât de frumoasă, pentru Libertatea de a fi Român!

Când am urcat pe scară cu steagul nostru în mâini, în inima mea au bătut (...)

(...) mulțumesc că suntem umăr lângă umăr în această luptă atât de grea, dar atât de frumoasă, pentru Libertatea de a fi Român!

Când am urcat pe scară cu steagul nostru în mâini, în inima mea au bătut nenumărate inimi de români, prieteni de la diferite manifestații și de aici, de pe Fb. unde ne împărtășim idealurile, năzuințele, speranțele, deznădejdele omenești dar și biruințele.

Să nu uitați nicio clipă: Cu noi este Dumnezeu!"

41. Textul celei de-a doua postări este următorul:

"Cum vine asta? Îți întreb privindu-i în ochi!

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării condus de Asztalos Csaba vrea să-mi taie "microfonul" trimițându-mi două amenzi de 6000 lei fix de Ziua Eroilor, în timp ce deputați aleși pe listele UDMR anunță că vor depune în Parlament un nou proiect de lege pentru autonomia "ținutului secuiesc"! Una dintre amenzi este dată tocmai pentru că am scris anul trecut împotriva unui proiect de lege similar, CNCD autosesizându-se în acest sens, fiind solidar cu o fundație maghiară care se ocupă constant de aceste reclamații. Vreau să le mulțumesc din tot sufletul tuturor românilor care m-au sprijinit cu fonduri în contul M. S. T, pentru contestarea acestor amenzi sau în cazul cel rău, pentru plata lor. Le sunt profund recunoscător, pentru că, pe lângă faptul că mă ajută enorm în această luptă, le demonstrează în mod concret celor de la CNCD că unitatea noastră românească nu poate opri o voce care spune adevărul, oricât de incomod ar fi acesta pentru "corectitudinea politică", în țara noastră nimeni nu ne calcă în oicioare fără ripostă. Românii nu sunt lași, iar la greu chiar se pot uni pentru o cauză. Acest fond de ripostă este de fapt unul pentru libertatea de exprimare și acțiune românească, căci se pare, că în acest stat cu tendințe de disoluție, în care dictează interesele străine, libertatea de român costă. Suntem dispuși să plătim pentru ea, cu timp, bani, sacrificii, cu orice este nevoie pentru a merge mai departe, pentru a NU

ne opri din drum! Orice lovitură din partea voastră, este și va fi un pas înainte pentru noi, iar în cele din urmă, acolo, în ședințele voastre prin care răspundeți la ideologia înlănțuirii libertății noastre, vă veți da seama că nu ne puteți învinge, pentru că noi avem un Ideal, iar voi niște directive, iar corectitudinea (...)

(...) acțiune românească, căci se pare, că în acest stat cu tendințe de disoluție, în care dictează interesele străine, libertatea de român costă. Suntem dispuși să plătim pentru ea, cu timp, bani, sacrificii, cu orice este nevoie pentru a merge mai departe, pentru a NU ne opri din drum! Orice lovitură din partea voastră, este și va fi un pas înainte pentru noi, iar în cele din urmă, acolo, în ședințele voastre prin care răspundeți la ideologia înlănțuirii libertății noastre, vă veți da seama că nu ne puteți învinge, pentru că noi avem un Ideal, iar voi niște directive, iar corectitudinea românească este deasupra corectitudinii politice. De câte ori m-am văzut cu voi ochi în ochi în comisii, inclusiv ultima dată, în urmă cu puțin timp, nu ați avut nicio replică, nu ați avut niciun argument împotriva mea, care să provoace o discuție bărbătească față în față, o dezbatere de idei. În schimb trimiteți amenzi pentru ceea ce scriu, pentru faptul că eu aș genera anumite comentarii la diferite postări, pentru faptul că lumea se revoltă împotriva fărădelegilor comise de unii. Dar, toată această ofensivă care include așadar preconizatul proiect de lege al autonomiei, marca UDMR, se petrece și pe fondul reafirmării mediatice și implicit politice, a primarului Clujului, ce tinde să devină mâna dreaptă a premierului C, care scoate din vechile sertare planul de regionalizare a României, în care Covasna, Harghita și Mureș alcătuiesc o regiune aparte. Până în toamnă ambele demersuri antinaționale vor fi puse pe mesele Parlamentului și ale Guvernului Revenim asupra chestiunilor pe larg.

În toamnă pregătim împotriva acestor atacuri, mari manifestări de protest. Niciun plan de autonomie, regionalizare nu va trece. Vom fi în fața tuturor instituțiilor care vor voi să trădeze România.

Așa să ne ajute Dumnezeu!”

42. Comentariile sesizate sunt următoarele:

- Ar trebui să fie steaful nostru și la Budapesta! Cum ei au la noi, să avem și noi!
- "Trebuie date jos celelalte" (n.n. steagurile comunității maghiare)! Prea li s-a dat multă libertate și multe drepturi! UDMR nu are ce căuta în Parlament!";
- "CE CAUTĂ STEAGURILE UNGUREȘTI ARBORATE PE STĂLPILOR LA CĂREI? SĂ LE PUNĂ ÎN UNGARIA LA EI ACASĂ! SE ÎNCALCĂ FLAGRANT CONSTITUȚIA ROMÂNIEI!";
- "S-au înmulțit acțiunile CNCD la presiunea Budapestei. Minoritatea maghiară din România are toate drepturile prevăzute în Constituția României. Csaba Asztalos să fie schimbat din funcție, se comportă ca un comisar politic de prin anii 50. De acțiuni antiromânești nu vorbește domnul Csaba când recent „Ostașul Român” a fost pângărit la Sf. Gheorghe”;
- „Românii sunt discriminați în propria țară”;
- "NU ARE CE CĂUTA steag maghiar PE PĂMÂNTUL SFÂNT AL ROMÂNIEI!";
- "Felicitări pentru ceea ce faceți și Dumnezeu să vă ocrotească de vrășmași, cu Dumnezeu înainte. România e a noastră și nu ne-o poate lua nimeni și nimic decât Dumnezeu care el ne-a dat-o”;
- „Clasa politică Românească poartă vina...ea să deschidă ochi, pentru ce să abordeze drapelul Ungariei în țara noastră? Pot sărbători în Ungaria, au granițele libere, au tot dreptul și respectul”;
- „Aștia se cred în Ungaria?”;
- „Nu am pomenit la nici o minoritate din orice țară de pe mapamond să aibă atât de multe drepturi ca minoritatea maghiară din România!!!!”;

- „Păi discriminarea e creată de ei. Cum se poate să arborezi drapelul altei țări fără a arbora în același timp drapelul țării în care locuiești? În primul rând aici e discriminarea. (...) Te înfurie atitudinea lor, oricât de pașnic ai fi”;
- „cred că steagul Ungariei ar trebui să stea la ei în țară și nu pe pământ românesc!”;
- Sunt înțeleși cu câțiva bozgori, îi pupă în dos pentru completarea în parlament, când au prea puține locuri, toți rahații de 31 de ani, PSD, PNL”;
- Să și lea dea foc, si curtea lor e TOT ÎN ROMÂNIA, arată mi român care are curte în Ungaria și are tupeu să arboreze steagul României”;
- RASA MAMII VOASTRE DE UNGURI SPURCAȚI SĂ ARDEȚI ÎN GHENA IADULUI JAVRELOR PARVENITE DIN MONGOLIA”

15. Petenta susține că și a doua postare a stârnit reacții asemănătoare, astfel:

- Această tâmpenie numita autonomie secuiesc este un balon de săpun pe care l tot umflă niște iresponsabili lacomi de putere, nu de autonomie neapărat. Toți cei străini de România vor înțelege că aceasta va fi picătur care umple un pahar care e deja mult prea plin. Ferească vă Dumnezeu să facă vreunul vreo greșală!”
- Au uitat unde atârna opinca!”
- Vreau autonomie în ținutul secuiesc! Da o țeap-n *** nu vrei?

43. În drept, luând act de plângere precum și de obiectul acesteia astfel cum este formulat, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

44. Față de primul capăt de cerere, Colegiul director se raportează la Hotărârea Civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 2704 din data de 12 mai 2022³, în care se menționează faptul că “nu se poate reține că persoana juridică nu

³ II. Soluția instanței de recurs

Analizând actele și lucrările dosarului, precum și sentința recurată, în raport de criticile de nelegalitate invocate, Înalta Curte constată că recursul declarat de reclamanta Omnes Asistent in Brokeraj S.R L. este fondat, pentru următoarele considerente:

Motivul de recurs prevăzut de dispozițiile art. 488 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă, potrivit căruia casarea unei hotărâri se poate cere când, prin hotărârea dată, instanța a încălcat regulile de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității, include toate neregularitățile procedurale care atrag sancțiunea nulității, cu excepția celor menționate la punctele 1-4, precum și nesocotirea unor principii fundamentale a căror nerespectare nu se încadrează în alte motive de recurs.

(...) Înalta Curte amintește că principiul contradictorialității constituie o garanție a unui proces echitabil prin prisma exigențelor cerute de art. 6 parag. 1 din Convenția europeană a drepturilor omului procedurii de judecată propriu-zise, iar nerespectarea principiilor ce guvernează dreptul procesual civil produce o vătămare a drepturilor părților și se sancționează cu nulitatea actelor procedurale îndeplinite în aceste condiții. Nulitățile decurgând din nesocotirea acestor principii (principiul contradictorialității, principiul dreptului la apărare, principiul disponibilității și principiul oralității dezbaterilor) sunt nulități virtuale și operează fără ca partea care le invocă să fie obligată să facă dovada vătămării.

Instanța de control judiciar constată că prin hotărârea nr. 733/23.10.2019 intimatul-pârât Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a admis excepția lipsei calității procesuale active a petentei, reținând că această excepție este întemeiată în raport cu obiectul petiției, întrucât aspectele invocate de petentă fac referire la actele normative emise de partea reclamată care conțin reglementări cu caracter general, sunt impersonale și produc efecte erga omnes din raza unității administrativ-teritoriale a municipiului Târgu Secuiesc.

Prin întâmpinarea formulată în dosarul de fond pârâtul Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a susținut, în esență, că excepția lipsei calității procesuale active a petentei a fost în mod corect admisă, în condițiile în care o persoană juridică nu poate fi subiect al reglementării ca posibilă victimă a discriminării.

este subiect al reglementării ca posibilă victimă a discriminării” și intră cu analiza pe fond.

45. În continuare, Colegiul director se raportează la Hotărârea Civilă a Curții de Apel Timișoara nr. 245 din data de 09 Octombrie 2015⁴, în care se precizează că o

Prima instanță și-a întemeiat soluția de respingere a cererii de chemare în judecată pe argumentele din întâmpinarea pârâtului Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, deși nu i-a comunicat în prealabil întâmpinarea și reclamantei și nu au fost supuse dezbaterii contradictorii.

În consecință, Înalta Curte are în vedere că instanța de fond, la pronunțarea soluției, a avut în vedere alte împrejurări esențiale pe care nu le-a pus în discuția părților, încălcând astfel principiul contradictorialității, care guvernează procesul civil, principiu care presupune că toate elementele procesului trebuie supuse dezbaterii și discuției părților, pentru ca fiecare parte să aibă posibilitatea de a se exprima cu privire la elemente care ar avea legătură cu pretenția dedusă judecății.

Instanța de fond nu putea pronunța hotărârea reținând aspecte esențiale pe care nu le-a pus, în prealabil, în discuția părților. Prin urmare, hotărârea pronunțată este supusă casării pentru motivul prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă.

În acest context, instanța de control judiciar reține ca fiind fondat și motivul de casare prevăzut la art. 488 alin. (1) pct. 6 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care sentința recurată nu respectă exigențele impuse de art. 425 alin. (1) lit. b) Cod procedură civilă, întrucât instanța de fond nu a analizat criticile formulate de reclamantă prin cererea de chemare în judecată și nici considerentele avute în vedere de organul administrativ la emiterea actului administrativ contestat în speță.

Nu în ultimul rând, contrar opiniei judecătorului fondului, nu se poate reține că persoana juridică nu este subiect al reglementării ca posibilă victimă a discriminării.

(...)

Prevederile art. 3 din același act normativ stipulează că „Dispozițiile prezentei ordonanțe se aplică tuturor persoanelor fizice sau juridice, publice sau private (...).”

(...)

De asemenea, conform art. 19 alin. (2) din aceeași ordonanță: „*Consiliul își exercită competențele la sesizarea unei persoane fizice sau juridice ori din oficiu*”, iar la art. 20 alin. (1) se prevede că „*Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei*”.

Din interpretarea logico-juridică a dispozițiilor legale anterior enunțate rezultă că acestea sunt aplicabile atât în cazul persoanelor fizice, cât și în cazul persoanelor juridice, iar persoana juridică este subiect al reglementării ca posibilă victimă a discriminării, urmând a se aprecia de la caz la caz, în funcție de situația de fapt incidentă, dacă presupusa diferență de tratament reclamată constituie discriminare.

În consecință, Înalta Curte va reține că instanța de fond a făcut o greșită interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 3, art. 16, art. 18 alin. (1), art. 19 alin. (2) și ale art. 20 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, apreciind eronat că persoana juridică nu poate fi subiect al reglementării ca posibilă victimă a discriminării, în cauză fiind astfel incident și motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 Cod procedură civilă. (...)

⁴ „Analizând acțiunea reclamantului SINDICATUL PRO ASISTENȚĂ SOCIALĂ, Curtea reține, sub un prim aspect, că acesta nu justifică, în nume propriu, calitatea de victimă a unor acțiuni de discriminare - din perspectiva OG nr. 137/2000, întrucât în concepția acestui act normativ, discriminarea vizează, exclusiv, drepturi ale persoanei fizice.”

O atare concluzie se întemeiază atât pe interpretarea literală a prevederilor OG nr. 137/2000 - care se referă în terminis la „*demnitățile omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane*” (art. 1 alin. 1); la principiul egalității între cetățeni (art. 1 alin. 2); la discriminarea pe bază de „*rasă, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată*” (art. 2 alin. 1); la fapta de a defavoriza nejustificat ori de a supune unui tratament injust sau degradant „*o persoană, un grup de persoane sau o comunitate*” (art. 2 alin. 4); la fapta de a „*condiționa participarea la o activitate economică a unei persoane ori a alegerii sau exercitării libere a unei profesii de apartenența sa la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv de convingerile, de sexul sau orientarea sexuală, de vârsta sau de apartenența sa la o categorie defavorizată*” (art. 5 alin. 1); la fapta de a discrimina „*angajații de către angajatori, în raport cu prestațiile sociale acordate, din cauza apartenenței angajaților la o anumită rasă, naționalitate, origine etnică, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori pe baza vârstei, sexului, orientării sexuale sau convingerilor promovate de ei*” (art. 8 alin.1) ș.a.m.d. - cât și pe interpretarea sistematică și teleologică a normelor, drepturile la care se referă acestea fiind specifice, prin natura lor, persoanelor fizice, iar nu persoanelor juridice. De altfel, și criteriile de discriminare - „*rasă, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV,*”

persoană juridică nu poate fi subiect al unei discriminări - în sensul O.G. 137/2000 decât din perspectiva drepturilor persoanelor fizice în reprezentarea cărora acționează, urmând să analizeze dacă, prin tratamentul aplicat reprezentanților fundației petente, s-a încălcat un drept recunoscut de lege, în baza unui criteriu protejat, comparativ cu alte persoane aflate pe poziție de egalitate, analiza diferențierii realizându-se prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al O.G. nr. 137/2000: „*exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile*”).

46. În ceea ce privește fapta de victimizare imputată în cauză, Colegiul director observă că, potrivit propriilor susțineri ale petentei, partea reclamată a postat pe pagina personală de Facebook două texte prin care deplânge faptul că a fost reclamat la CNCD și prin care atacă respectiva instituție publică ca fiind în slujba inamicilor românilor, bagatelizând și răstălmăcind faptele pentru care a fost sancționat și prin care solicită ajutor financiar de la susținătorii săi pentru plata amenzilor primite de la CNCD.

47. În privința aspectelor sesizate de către petentă, Colegiul director reține susținerile părții reclamate potrivit cărora nu a adus jigniri etniei maghiare, ci a adus critici, conform libertății de opinie garantată de Constituția României, față de anumite atitudini ale unor reprezentanți ai comunității maghiare sau ale diferitelor instituții.

48. Analizând conținutul postărilor care fac obiectul prezentei spețe, precum și propriile susțineri ale petentei, Colegiul director constată că nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor constitutive ale faptei de victimizare, care s-au circumstanțiat ori au luat naștere ca urmare a plângerilor adresate de către petentă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, nefiind îndeplinită condiția existenței unui tratament advers la adresa reprezentanților fundației petente întrucât cele două postări fac referire la CNCD și nu la persoanele din conducerea asociației.

49. Față de cel de-al doilea capăt de cerere, în ceea ce privește fapta de hărțuire imputată în cauză, Colegiul director aplică același raționament ca la punctul anterior, urmând să stabilească dacă postările sesizate reprezintă un comportament care „duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv” față de reprezentanții Fundației Szekler Monitor. În acest sens, Colegiul director observă că, potrivit susținerilor petentei, partea reclamată i-a acuzat pe reprezentanții fundației petente că ar fi partinitori sau chiar antiromâni din cauză că activează în domeniul apărării drepturilor minorităților.

50. Analizând conținutul postărilor care fac obiectul prezentei spețe, Colegiul director constată că susținerile petentei nu sunt fondate, textele postărilor făcând vorbire despre demersurile făcute de către instituția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării față de partea reclamată și nu despre petentă sau reprezentanții acesteia.

apartenență la o categorie defavorizată” - sunt unele ce caracterizează persoana fizică, fiind indisolubil legate de personalitatea umană.

Este adevărat că dispozițiile art. 28 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 recunosc calitate procesuală activă și organizațiilor neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au interes legitim în combaterea discriminării, în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane, însă, și într-o atare situație, discriminarea nu vizează organizația însăși, ci persoane fizice aflate în sfera de interes a acesteia.

În considerarea celor ce preced, Curtea apreciază că, în mod întemeiat, Consiliul Național pentru combaterea discriminării a reținut că sindicatul petent, fiind o persoană juridică, nu poate fi subiect al unei discriminări - în sensul O.G. 137/2000 și, ca atare, susținerile sale pot fi analizate doar din perspectiva drepturilor membrilor de sindicat - persoane fizice, în reprezentarea cărora acționează.”

Ca urmare, Colegiul director reține că nu poate fi stabilit un comportament care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv față de reprezentanții fundației petente și ca urmare faptele sesizare nu constituie hărțuire.

51. Față de cel de-al treilea capăt de cerere, Colegiul director reține spre analiză caracterul potențial discriminatoriu al unor postări de pe pagina proprie din rețeaua de socializare Facebook, postări care se referă la modul de instrumentare de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a plângerilor depuse împotriva sa de către fundația petentă.

52. Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la obiectul sesizării. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

53. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- să urmărească un scop legitim,
- să fie necesară într-o societate democratică și
- să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

54. Ingerința să fie prevăzută de lege

55. Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu *art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000* potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciam că ambele texte normative sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

56. Ingerința să urmărească un scop legitim

57. Raportat la scopul legitim urmărit, prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de genul acestora. Protecția demnității unei persoane aparținând unui grup vulnerabil constituie un scop legitim într-o societate democratică.

58. Ca urmare, în speța de față Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

59. Necesitatea ingerinței

60. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

61. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi

imperioase” („pressing social need”). Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (*Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.*) În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (*vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49*).

62. În ceea ce privește elementele luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare, Colegiul director va examina: obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul și locul în care au fost făcute declarațiile, persoana/funția autorului declarației.

63. Obiectivul urmărit de reclamat

64. Obiectivul urmărit este important: a dorit partea reclamată să disemineze opinii legate de naționalitatea maghiară ori a urmărit informarea publicului cu privire la poziția acestuia privind un subiect de interes public? (*vezi cauza Jersild c. Danemarca*)

65. La acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina, acest aspect neavând relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

66. Cu privire la scopul urmărit de către partea reclamată prin postările supuse prezentei analize, Colegiul director reține că acestea nu vizează chestiuni cu caracter informativ de interes pentru opinia publică, având rolul de a informa următorii paginii sale de Facebook despre numărul mare de sesizări și autosesizări aflate pe rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării împotriva sa, plângeri care se înregistrează împotriva sa ca urmare a principiilor pentru care militează, în același timp urmărind să sensibilizeze cititorii pentru a dona sume de bani în vederea achitării amenzilor primite. Colegiul director reține că postările părții reclamate nu urmăresc lezarea demnității personale a reprezentanților Fundației Szkler Monitor legat de naționalitatea acestora sau de calitatea acestora de activiști în domeniul drepturilor minorităților naționale.

67. Contextul în care au avut loc

68. Colegiul director reține că postările care reprezintă obiectul analizei au fost publicate ulterior depunerii de către fudația petentă (luna martie 2021) a unei sesizări împotriva persoanei reclamate și ulterior luării la cunoștință de către partea reclamată cu privire la plângerea depusă (ca urmare a transmiterii de către CNCD a citației în baza căreia s-a solicitat un punct de vedere).

69. Conținutul afirmațiilor

70. Din analiza textului postărilor sesizate, Colegiul director constată că partea reclamată nu utilizează expresii prin care să incite, să promoveze sau să justifice ura bazată pe intoleranță cu privire la reprezentanții fundației petente sau a etnicilor maghiari, ci doar își exprimă nemulțumirea și indignarea față de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și acțiunile acestei instituții la adresa sa.

71. Locul în care au fost făcute afirmațiile

72. Colegiul director reține că postările care reprezintă obiectul analizei au fost publicate în data de 14 iunie 2021, pe pagina proprie a părții reclamate din rețeaua de socializare Facebook.

73. Cu siguranță, astfel cum Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a arătat în jurisprudența sa, informația difuzată capătă un caracter public atâta timp cât este făcută într-un spațiu online, precum rețeaua de socializare Facebook.

74. Rolul în societate al persoanei, autor al afirmației. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare sunt luate în considerare și elemente legate de calitatea specifică pe care o poate avea autorul mesajului analizat (*ziarist, politician, membru al opoziției, funcționar public, etc*) sau persoana lezată (*politician, funcționar public, magistrat, persoană privată, grup parlamentar, etc*) precum și mijlocul prin care a fost difuzat mesajul (*presa scrisă, televiziune, radio, mediu online etc.*).

75. Partea reclamată este jurnalist, activist civic român, președinte al Asociației "Calea Neamului", vicepreședinte al Forumului Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș. Din această perspectivă, partea reclamată are vizibilitate în mediul online prin postările sale, având în vedere că desfășoară atât evenimente culturale românești în județele Covasna și Harghita, Brașov, Mureș sau Satu Mare, cât și diverse acțiuni de protest privind activitățile instituțiilor statului român.

76. Ca urmare a motivelor expuse mai sus, în speța de față Colegiul director constată că nu există o nevoie publică urgentă pentru limitarea libertății de exprimare a unui activist care își exprimă indignarea față de o instituție publică care pune în aplicare puterea coercitivă a statului în domeniul său de activitate și ca urmare nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare.

77. Cu privire la comentariile cititorilor, apărute ca reacție la cele două postări ale părții reclamate, precum și neștergerea acestora, Colegiul director se raportează la deciziile instanțelor de judecată, decizii care au stabilit că o persoană nu poate fi sancționată pentru postarea de către terțe persoane a unor comentarii discriminatorii pe pagina proprie de internet decât în situația în care s-a solicitat anterior ștergerea acestor comentarii.

78. Astfel, Colegiul director ia act de Decizia nr. 2612/2020⁵ a Înaltei Curți de Casație și Justiție împotriva Hotărârii CNCD nr. 106/17.03.2018, prin care instanța

⁵ "Referitor la răspunderea autorilor comentariilor, CEDO a stabilit că pentru constatarea răspunderii în cazul unui jurnalist care a contribuit la diseminarea informațiilor ce aparțin unor terți este necesară "existența unor motive deosebit de puternice". S-a mai reținut de către instanța europeană faptul că reclamații au șters comentariile în discuție de îndată ce au fost notificați cu privire la intentarea procesului civil, precum și faptul că acea campanie denigrată nu ceruse niciodată eliminarea comentariilor, ci a mers direct în judecată. Dacă s-ar desființa secțiunea "comentarii" ar fi compromisă libertatea de a comunica informații pe internet. Elementele analizate în cauza Magyar nu pot fi aplicate în speța de față, întrucât știrea postată nu este lipsită de bază factuală, iar pârâtul nu a cerut anterior sesizării CNCD ștergerea respectivelor mesaje. CEDO a mai subliniat faptul că un sistem bazat pe un disclaimer privind responsabilitatea utilizatorilor pentru comentariile postate și un sistem de ștergere a comentariilor la o simplă solicitare a persoanei vizate pot constitui o alternativă pentru a se realiza un just echilibru între drepturile concurente implicate, în situația în care observațiile utilizatorilor terți nu se manifestă sub forma unor discursuri de incitare la ură și a unor amenințări directe la adresa integrității fizice a persoanelor. Chiar dacă autorul sesizării, A Z, a selectat numai unele

reține faptul că petentul trebuia mai întâi să solicite reclamatului ștergerea mesajelor cu conținut discriminatoriu, iar la refuzul reclamatului, petentul avea dreptul să sesizeze Consiliul. ICCJ mai reține, tot prin prisma jurisprudenței CEDO, că, deși comentariile la articolul postat de D T sunt injurioase și pe alocuri vulgare, totuși aceste comentarii nu se încadrează într-un discurs al urii sau și violenței, ci reprezintă expresia unor judecăți de valoare sau opinii.

79. În prezenta speță, Colegiul director reține că petentul nu a solicitat părții reclamate ștergerea comentariilor din spațiul public și ca urmare nu se va pronunța asupra caracterului potențial discriminatoriu al acestora.

80. Având în vedere că este esențial pentru persoanele care se exprimă public să evite comentarii care pot răspândi și conduce la creșterea intoleranței (a se vedea *Feret v. Belgium* (no. 15615/07), *Chamber of Judgment of 16 July 2009 – Curtea Europeană a Drepturilor Omului*), Colegiul director recomandă părții reclamate ștergerea comentariilor care duc la un comportament ostil și degradant la adresa comunității maghiare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu constituie victimizare; nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de victimizare;
2. Faptele sesizate nu constituie hărțuire; nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de hărțuire;
3. Raportat la textele postate de către reclamat pe pagina proprie de Facebook, acestea nu depășesc limita libertății de exprimare;
4. Raportat la comentariile venite ca reacție la postările reclamatului, se reține lipsa solicitării exprese a petentei către reclamat de a șterge comentariile cu un posibil caracter discriminatoriu, conform Deciziei nr. 2612/2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție împotriva Hotărârii CNCD nr. 106/17.03.2018.
5. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

comentarii considerate ofensatoare la adresa comunității maghiare, la o lectură completă se poate observa că autorii respectivelor remarci au înțeles să-și exprime dezaprobarea nu față de comunitatea maghiară, ci față de primarul din localitatea respectivă. (...)

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

BABUȘ Radu - Membru

BĂNICĂ Claudia Cerasela – Membru

DIACONU Adrian Nicolae - Membru

GRAMA Horia – Membru

JURA Cristian – Membru

MOȚA Maria - Membru

OLTEANU Cătălina - Membru

POPA Claudia Sorina – Membru

RAIU Cătălin Valentin – Membru

SULIMAN Secyl – Membru

(mandat încetat cf. decizie C.C.R. nr. 41/2023, M.Of. 227/20.03.2023)

Redactată și motivată C.O./S.M.D.

Data redactării: 25.07.2023

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.